

Okruhy k ústní zkoušce PDC1 (úvod do českého jazyka, souhrn disciplín hláskových, lexikologie, slovtvorba)

1. Zařazení češtiny mezi ostatními jazyky
2. Jazyky indoevropské, základní jazykové skupiny
3. Jazyky germánské, románské, slovanské
4. Jazyky západoslovanské
5. Jazyky východoslovanské a jihoslovanské
6. Jazyky v jednotlivých evropských státech
7. Rozdělení bohemistických nauk – základní nauky
8. Dílčí disciplíny lexikologie
9. Charakteristika českého jazyka
10. Útvary a formy českého jazyka
11. Vrstvy ve slovní zásobě, hlediska rozdělení
12. Slovní zásoba z hlediska spisovnosti
13. Slovní zásoba z hlediska původu a dobového
14. Slovní zásoba z hlediska, expresivity a frekvence
15. Územní diferenciacie jazyka
16. Sociální diferenciacie jazyka
17. Regresivní hlásková asimilace, hláska V
18. Progresivní hlásková asimilace, ráz
19. Ztráta znělosti na konci slova, znělostní dvojice
20. Slovní a větný přízvuk, trvale nepřízvučná slova, přízvukový takt
21. Mluvidla + tvoření hlasu
22. Vlastnosti hlasu
23. Vady výslovnosti
24. Fonetická transkripce
25. Zásady české výslovnosti, haplologie
26. Přízvuk v češtině, mondegreen
27. Jan Werich – Chlap, děd, vnuk, pes a hrob – 1. odstavec z paměti (po.... zvlášť když měl hlad) + vysvětlení principu přízvuku, příklonek, předklonek
28. Český samohláskový trojúhelník
29. Třídění konsonantů dle místa artikulace
30. Třídění konsonantů dle způsobu artikulace a dle účasti dutin
31. Třídění konsonantů dle znělosti
32. Regresivní hlásková asimilace
33. Progresivní hlásková asimilace, ráz
34. Slabika otevřená, zavřená, slabikotvorné hlásky
35. Grafémy, majuskule, minuskule, sklon písma
36. Diakritická znaménka, interpunkční znaménka
37. Vývoj pravopisu do období Jana Husa
38. Vývoj pravopisu od 15. století
39. Slovo x pojmenování, vyjmenovat jednotlivé typy pojmenování
40. Víceslovná pojmenování – typy
41. Motivovanost slova – jazyková, mimojazyková
42. Pojmenování značková a motivovaná
43. Lexikalizace slov a významové změny slov, přechody mezi abstrakty a konkréty
44. Souřadnost, nadřazenost a podřazenost pojmenování
45. Pojmenování jednoznačná
46. Vznik názvů osobních – vznik příjmi a příjmení
47. Názvy osobní, motivace vzniku
48. Názvy osadní, motivace vzniku

Ke každému okruhu je třeba si připravit stručnou charakteristiku, na příkladu vysvětlit princip jevu, uvést další 2–3 příklady. U některých jevů je třeba uvést další informace, např. jejich třídění či uspořádání.

49. Polysémie
50. Homonymie, typy homonym
51. Srovnání polysémie a homonymie
52. Paronymie
53. Synonymie
54. Lidová (mylná) etymologie
55. Antonymie, typy antonym
56. Pojmenování kladně expresivní (slova familiární, dětská, kladná hypokoristika, deminutiva)
57. Eufemismus,
58. Dysfemismus, kakofemismus
59. Hyperbola, ironie
60. Pojmenování obrazná, tj. nepřímá
61. Metafora
62. Metonymie – typy přenášení
63. Srovnání metafory a metonymie
64. Synekdocha
65. Apelativizace proprií
66. Frazém, typy frazémů
67. Slova z hlediska slovních druhů
68. Slovní zásoba aktivní, pasivní
69. Jádro slovní zásoby a její periferie, individuální sl. z.
70. Vlastnosti slov – kolokabilita, kompaktilita, valence, frekvence
71. Obohacování slovní zásoby – 4 způsoby
72. Způsoby tvoření nových slov – 3 způsoby
73. Slovtvorný rozbor a jeho části
74. Principy uspořádání slovtvorby do skupin a typů
75. Zpracování slovní zásoby ve slovnících
76. Víceslovná slovní spojení, multiverbizace
77. Univerbizace, konverze
78. Obohacování slovní zásoby
79. Typy odvozování
80. Hláskové alternace kvality a kvantity
81. Slova složená, spřežky
82. Kompozice, složeniny vlastní, nevlastní
83. Abreviace – zkratky, zkratková slova x zkrácená slova
84. Slovo motivující, motivované, motivace přímá, nepřímá
85. Odvozování substantiv ze substantiv – názvy skupin
86. Jména konatelská, názvy míst
87. Jména přechýlená, jména obyvatelská
88. Příslušnost ke skupině lidí, názvy hromadné – kolektiva
89. Deminutiva, augmentativa
90. Modifikace přídatnými rysy – typy a předpony
91. Názvy nositelů vlastností, názvy vlastností
92. Substantivizace adjektiv
93. Jména činitelská, srovnání se jmény konatelskými
94. Názvy prostředků činnosti, názvy dějů
95. Adjektiva přivlastňovací, adjektiva původu z látky
96. Utvářenost ostatních slovních druhů (pronomina, numeralia, onomatopoická citoslovce)